

EYLEM PLANI KAPSAMINDA YAPILMASI GEREKENLER: İYİ UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Prof.Dr. Gökhan CİVELEKOĞLU

Handan Şahin

Akdeniz Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü

Noventech Çevre Teknolojileri Ar-Ge ve Danışmanlık Ltd.Şti.

Ekim 2023

SUNUM PLANI

- Sürdürülebilir Tarım Nedir?
- Organik Tarım Nedir?
- İyi Tarım Uygulaması Nedir?
- İyi Tarım Uygulaması Örneği

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM NEDİR?

- Tarım, gıda zincirinin birincil üretim noktasıdır.
- Sürdürülebilir Tarım, yeterli ve kaliteli gıda maddesinin uygun maliyetlerde üretimi, tarım yapılan arazinin, çiftçilerin, çevrenin ve doğal tarım kaynaklarının korunmasını geliştirecek sistem ve uygulamaları içerir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM NEDİR?

Sürdürülebilir Tarımın Amaçları;

- Bir yandan tarımda verimliliği korurken diğer yandan da çevreye verilen zararı azaltarak, kısa ve uzun dönemde ekonomiyi canlı tutmak, tarımla uğraşanların yaşam kalitesini yükseltmek ve bu amaçla uygulamaları geliştirmektir.

ORGANİK TARIM NEDİR?

- Tarımsal ilaç,
- Suni gübre,
- Hormon,
- Antibiyotik
- Zararlı gıda katkı maddeleri gibi uygulamaları yasaklayan,
- Üretimden tüketime her aşaması kontrollü,
- Doğal kaynakları en iyi şekilde kullanarak sağlıklı tarımsal ürünler üretilmesini sağlayan sistemdir.

ORGANİK TARIM NEDİR?

Organik Tarımın Amacı;

- Toprak, su ve havayı kirletmeden, insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığını koruyarak sürdürülebilir üretim yapmaktır.

İYİ TARIM UYGULAMASI NEDİR?

- İnsan sağlığına zarar vermeyen,
- Doğaya ve çevreye duyarlı,
- Çevre kirliliğine neden olmadan sürdürülebilir bir şekilde,
- Artan dünya nüfusunun gıda ihtiyacını karşılamak,
- Ülkelerin ekonomisine katkıda bulunmak,
- Kırsal alanlarda istihdam sağlamak gibi esasları kapsar.

İYİ TARIM UYGULAMASI NEDİR?

T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından belirlenen çerçeve içerisindeki yasal sınırlar ve kriterlere göre;

- İnsan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen kontrollü tarımsal üretimin yapılması,
- Doğal kaynakların korunması,
- İzlenebilirlik
- Sürdürülebilirlik esaslarıyla güvenilir ürün tedarik etmek için gerçekleştirilen uygulamaların bütünüdür.

İYİ TARIM UYGULAMASI NEDİR?

- İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmelik(RG 07.12.2010/27778)
- TÜİK 2020 yılı verilerine göre Türkiye’de toplam 37.712.000 hektarlık tarım alanı bulunmaktadır.
- Toplam 2 milyon tarımsal çiftçi ve bu tarımsal alandan toplam 195.831.756.990 kg üretim yapılmıştır.
- Türkiye’deki İyi Tarım Uygulamalarında ise 2020 yılında toplam 2.547.544 üretim alanı, 14.051 çiftçi sayısı ve toplam 5.716.615.977 kg üretime ulaşılmıştır.

İYİ TARIM UYGULAMA ÖRNEĞİ

- Tarımsal üretimde bilgi ve bilimsel yöntemlerin uygulanmasının hem ekonomik hem de çevresel sürdürülebilirliği nasıl olumlu etkilediği ile ilgili 2015 yılında IGSAŞ tarafından “tarladan sofraya” projesi başlatılmıştır.
- Toprak numunelerinin 15 farklı parametreye göre analiz edilerek, analiz sonuçlarına göre hazırlanan bitki besleme önerileri ile gübreleme yapılmıştır.
- Sonuç olarak %30 daha az su, %30 daha az işçilik, %30 daha az enerji, %30 daha az gübre kullanımı ve %40 daha fazla verim elde edilmiştir.

İYİ TARIM UYGULAMA ÖRNEĞİ

- Projenin arazi çalışmaları Şubat ve Ağustos dönemi (baharlık ve kışlık ekimler) olmak üzere iki kısımdan oluşturuldu.
- Şubat döneminde 306, Ağustos döneminde ise 706 adet numune olmak üzere toplamda 1012 adet toprak numunesi üzerinden kurgulanan çalışma beş ayrı bölgede, 50 çiftçiyle gerçekleştirildi.
- Buğday, ayçiçeği, şekerpancarı, nohut, fındık ve pamuktan oluşan ürün desenine sahip topraklardan alınan numuneler laboratuvarında, 15 parametre üzerinden değerlendirildi ve gübreleme önerileri geliştirildi.

İYİ TARIM UYGULAMA ÖRNEĞİ

- Uygulama yapılan tarlaların yanında yine aynı çiftçiye ait başka bir alanda eski bilinen şekil ve oranlarda gübreleme yapılarak bir “şahit alan” oluşturuldu ve uygulamalar gerçekleştirildi.
- Toprak analizi sonucu yapılan akıllı gübreleme ile elde edilen ürünün verim ve kalitesi ile çiftçinin atadan görme yaptığı alandaki verim ve kalite karşılaştırıldı.

İYİ TARIM UYGULAMA ÖRNEĞİ

- Karşılaştırma sonucunda, analiz sonucuna göre özel gübreleme programı uygulanan alanda %30 daha az su, %30 daha az işçilik, %30 daha az enerji, %30 daha az gübre kullanımı karşılığında %40 daha fazla verim alındığı kanıtlandı.
- Sürdürülebilir tarım ilkeleri ışığında, verimlilikten taviz vermeden çevresel sürdürülebilirliğin geliştirilebileceği gösterildi.

İYİ TARIM UYGULAMA ÖRNEĞİ

- Yapılan toprak analizlerine göre çıkan gübreleme miktarlarının çiftçinin şimdiye kadar alıştıkları oranlardan daha az olması,
- Hiç kullanılmayan bitki besleme ürünlerinin kullanılması,
- Alışılan ve kolay gelen ancak büyük su israfına neden olan salma sulama sisteminden damla sulama sistemine geçilmesi ile mevcut uygulamalarda iyileştirme yapıldı.

TEŞEKKÜRLER...

Noventech Çevre Teknolojileri Ar-Ge ve Danışmanlık Ltd. Şti.

Adres: Pınarbaşı Mah. Hürriyet Cad. Akdeniz Üniversitesi Uluğbey AR-GE 2
No:3 İç kapı No:BI04 Konyaaltı/ANTALYA.

Telefon: +90 505 935 29 34

Web: <https://www.noventech.com.tr/>

Mail: info@noventech.com.tr